

URFA VE GAZİANTEP İLLERİ ÇEVRESİNDE YAPILAN CENTO PARAZİTER HAYVAN HASTALIKLARIYLA SAVAŞ PROJESİ

Dr. Hüseyin E R G Ü N (*)

Bilindiği üzere 1968 yılı Eylül'ünde başlıyan Van-Rizaiye paraziter hayvan hastalıkları mücadele projesi, 1970 Haziran'ında başarılı bir şekilde sonuçlandırılmıştır. Projeye ek bir çalışma olarak sürdürdüğümüz bu yeni mücadele Doğudaki çalışmalarımızı takdirle karşılayan İngiltere'nin Orta Doğu teknik müşaviri Mr. Durran'ın Cento kademelerinde lehimize büyük bir ilgi yaratan raporu üzerine ortaya konmuştur.

Veteriner İşleri Genel Müdürlüğünün Urfa ve Gaziantep illeri çevrelerine yönelttiği yeni mücadeleyi ilâç ve âlet bakımından destekleyen yine İngiltere Hükümeti olmuştur.

1971 yılı Sonbaharında başlattığımız Urfa - Gaziantep çevresi paraziter hayvan hastalıkları ile savaş kampanyası da çeşitli faktörlerin, özellikle hava koşullarının muhalefetine rağmen büyük bir başarıyla sonuçlandırılmıştır. Şu noktayı özellikle belirtelim ki, 1971-1972 kış ayları çok sert geçmiş olmasına, ot stokları böyle şiddetli bir kışı karşılamıyacak ölçüde yetersiz tutulmasına rağmen hayvan telefati geçen yıllara oranla çok az olmuştur. Bu yüz güldürücü sonucun alınmasında, kampanya sırasında hayvan yetiştiricilerine ve köylülere parazitlerin zararlarını anlatmamız ve ilâçlamaları göstermemiz büyük bir rol oynamıştır.

(*) Parazitoloji Lab. Şefi

CENTO Paraziter Hayvan Hastalıkları

Sondalama suretiyle yapılan araştırmalar bölgede orta derecede *Trichostrongylus*, *Moniezia*, *Dictyocaulus*, *Protostrongylus*, *Fasciola* v.s. türleri bulunduğunu göstermiştir. Bizim yaptığımız gaita muayenelerini mezbaha kontrolleri teyit eder vaziyettedir.

Kampanyanın birinci safhasında havaların kurak gitmesi nedeniyle ortaya çıkan susuzluk, ikinci safhada baş gösteren sürekli yağış, dış parazitlerle mücadeleyi aksatmıştır.

Tetramizolun faydalı etkisini göstermek için Urfa ilinin Nalçakan ve Gaziantep ilinin Kapcağız köylerinden 40 ar baş koyundan müteşekkil birer deneme sürüsü seçilmiştir. Denemeye ayrılan sürülerin 20 sine kilo başına 10 mgr. ilaç içirilmiş, 20'si kontrolde bırakılmıştır. Eylül, Ekim, Kasım 1971 tarihleri arasında tartılan bu koyunların ilaç verilenlerinde 1,75 - 2,50 Kgr. artış görülmüştür.

KAMPANYA EVRELERİ VE İLÂÇLANAN HAYVAN SAYISI

	İller	İlaçlanan Köy	İlaçlanan Hayvan Sayısı
Birinci evre 15 Eylül - 15 Ekim 1971	Urfa	233	228.095
	G. Antep	123	105.113
İkinci evre 7 Nisan - 30 Haziran 1972	Urfa	286	318.700
	G. Antep	113	116.230
T O P L A M :		737	768.138

Kampanyada kullanılmak üzere İngiltere tarafından verilen araç, ekipman ve ilaç :

- 1 — Tetramizole (Nilverm) 400 kgr.
- 2 — Landrover, 8 adet
- 3 — Landrover kamyonet (1 adet)
- 4 — İlaç içirme aleti (Cooper marka) 48 - 60
- 5 — İlaç içirme âleti (Sırtta taşınır) 5 adet

6 — El kantarı 2 adet

7 — Pülverizatör 12 adet

Savaş süresi başlangıçta birer ay olarak tesbit edilmesine rağmen hava koşulları nedeniyle ikinci evrede bu süre zorunlu olarak uzatılmıştır. Mücadele sırasında iç parazitlere karşı hayvanlara kilo başına 8-10 mgr. tetramizole (Nilverm) ilaç içirme âletleriyle verilmiştir. İlaçlama işlemlerine iller örgütüne bağlı veteriner hekimler de katılmış ve mücadele kampanyası başlamadan önce, mücadele yürütücüsü tarafından konu ile ilgili teorik ve pratik bilgiler verilmiştir. Müteakiben ekipler teşkil edilerek mücadele kampanyası başlatılmıştır.

26-30 Nisan 1972 tarihleri arasında, İngilterenin Orta Doğu Teknik Müşaviri Mr. Durran'ın yerine atanan Dr. Wooldridge, kampanyanın gidişini yerinde izlemek üzere Urfa-Gaziantep bölgesine gelmiş, proje lideriyle birlikte kampanya sahasını gezerek çalışmaları bizzat görmüş, ilaç, âlet ve vasıtaların istendiği şekilde yerinde kullanıldığını ifade ederek memnuniyetini bildirmiştir.

Yine bu zat yeni bir paraziter hastalıklar savaş projesini destekliyeceğini ve parazitoloji laboratuvarlarının ekipmanca takviye edilmesi konusunda yardımlarını esirgemiyeceğini, CENTO'ya vereceği raporlarda bu hususları özellikle söz konusu edeceğini söylemiştir.

Kampanya sırasında bölgedeki köylü ve hayvan yetiştiricileri ile mücadele ekipleri arasında tam bir fikir alış veriş olmuştur. Yetiştiriciler, ilaçlamalara karşı çok yakın bir ilgi duymuş, böylece Veteriner Hekim ile iş birliği halinde bulunmanın gerekli olduğuna inanmıştır. İlaçlamaların etkili olduğunu gören yetiştiricilerin anti-paraziter ilaçları piyasadan tedarik ederek mücadeleyi bizzat yapmağa başladıklarını görmek bizim için sevindirici olmuştur.

Sonuç olarak bölgedeki hayvan yetiştiricilerine mücadele metodları ve yolları, ilaçlamanın etkileri anlatılmış, ilk hedefimiz olan eğitim teorik ve pratik olarak gösterilmiştir. Kampanya kapsamı dışında kalan fakat mücadele alanına sınırdaş olan köylerdeki havesli yetiştiricileride mücadeleyi takip ederek bilgilerini ve görgülerini artırmışlardır.

Adı geçen bölgelerde açtığımız bu paraziter hastalıklarla savaş kampanyası teşkilât elemanlarının feragatla çalışma sonucu istenen başarıya ulaştırılmıştır.

REPORT ON URFA - GAZIANTEP PROVINCES FOR CONTROL OF PARASITIC DISEASES IN LIVESTOCK

Dr. Hüseyin ERGÜN

As is known, Van - Rezaiyeh joint project for the control of parasitic diseases in livestock which was started in September 1968, had been accomplished in June 1970. General Directorate of Veterinary Services of Ministry of Agriculture of Turkey announced new campaign for Urfa - Gaziantep area. This new additional project has also been implemented after Van - Rezaiyeh joint project which was reported to CENTO as very successful by Mr. Durran, Middle East Technical Adviser from England.

The British Government again supported this new project with Drug and equipment.

Though the opposition of many factors, particularly unsuitable weather condition Urfa - Gaziantep environment Parasitic Animal Diseases Control Campaign which initiated in autumn 1971, has been completed.

We wish to make dear especially the following matter that, in spite of severe winter months in 1971 - 1972 and insufficient forage stocks, animal casualties were less than those of recent years. Giving information on the damages of parasites and showing the necessary medical treatments to Livestock breeders during the campaign, have played a great role in obtaining this good result.

Internal Parasitic Disease was generally moderate. Slaughterhouse investigations showed that the commonest helminths were

H. ERGÜN

Trichostrongylus, Moniezia, Dictyocaulus, Protostrongylus and Fasciola and that they were present in most animals in the area.

Lack of water because of the rainless season in the first period of the campaign and continual rain in the second period have been delayed the control of ectoparasites. Though the campaign was determined as one month at the beginning, it was necessarily extended in the Second Phase.

Trails of the effectiveness of tetramizole were set up in the following villages :

Küçük Nalçakan — Urfa (Province)
Kapcağız — Gaziantep »

The standard dose rate was 10 mg/kg of live weight and animals were weighed in September, October and November 1971. Flocks consisted of forty cartagged sheep (twenty for treatment and twenty for control) comparisons have show statically significant improvement in treated animals and gaings of about 1,75 - 2,50 kg. per head.

The number of villages and animas treated during in campaign

	Province	Village	Treated Animal
First Phase 15 Sept - 15 Oct. 1971	Urfa	233	228.095
	Urfa	123	105.113
Second Phase 7 April - 30 June	G. Antep	268	318.700
	G. Antep	113	116.230
TOTAL :		737	768.138

Drugs and Equipment used in the Campaign

- 1 — Tetramizole (Nilverm) 400 kg.
- 2 — Land Rovers, 8
- 3 — Land Rover lorry - 1
- 4 — Drenching gun, single - shot (Cooper) 48 - 60
- 5 — Drenching gun, automatic, with rubber reservoir (Cooper) 5
- 6 — Weighing saales, small (Salter) - 2
- 7 — Spray - pump (Cooper) - 12

Dr. Wooldridge, Middle East Technical adviser from England visited Uurfa - Gaziantep region to follow the campaign activities between 26 - 30 April 1972 and he expressed his gladness since he observed that equipment and drug were adequetely used. He, at the same time, declared that he would support another new parasitic diseases control project and help in providing equipment for the Parasitology Laboratories. He said that he would particularly mention all these matters in his report for CENTO.

During the campaign a perfect exchange of ideas has become among villagers, breeders and control teams. Breeders were closely interested in the control of parasitic diseases and thus they were convinced of the necessity of beign in cooperation with veterinary officer. It gave us pleasure to see that breeders, who observed the effectiveness of medical treatments, started to control the parasitic diseasee by themselves by providing antiparasitic drugs on the market.

Consequently, control methods and ways the effectiveness of medical treatments have been explained. Theorctical and practical medical treatments have been explained. Theoretical and practical tock bereders in the region. Some voluntary breders from the neighbour villages which were out of the campaign region followed the control and gained more knowledge and experience.

This parasitic control campaign which has been started by CENTO in the above mentioned regions has been carried out successfully.

